

ตลาดผ้าฝ้ายในกัมพูชา : โอกาสที่แฝงตัวอยู่ภายใต้การเติบโตของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม

ส่วนวิจัยธุรกิจ 1 ฝ่ายวิจัยธุรกิจ
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ข้อมูลที่น่าสนใจ

จำนวนผู้บริโภค : 14 ล้านคน

รายได้เฉลี่ยต่อหัว : 635 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี

มูลค่านำเข้าผ้าฝ้าย : 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี

สัดส่วนมูลค่าผลผลิตอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มต่อ GDP

ภาคอุตสาหกรรม: ร้อยละ 47.5

ทำไมตลาดกัมพูชาจึงน่าสนใจ

- อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มซึ่งเป็นผู้ใช้ผ้าฝ้ายหลักมีส่วนการส่งออกสูงถึงร้อยละ 70 ของมูลค่าส่งออกสินค้าทั้งหมดของกัมพูชาในช่วงครึ่งแรกปี 2553 อีกทั้งเป็นอุตสาหกรรมสำคัญที่มีสัดส่วนมูลค่าผลผลิตต่อ GDP ภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด
- กัมพูชาพึ่งพาการนำเข้าผ้าฝ้ายจากต่างประเทศมูลค่ากว่า 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปีในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา หรือกว่าร้อยละ 90 ของความต้องการใช้ผ้าฝ้ายทั้งหมดของกัมพูชา เนื่องจากปริมาณการผลิตในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้

ตลาดผ้าฝ้ายในกัมพูชา...แนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง และพึ่งพาการนำเข้าเป็นหลัก

❖ ความต้องการใช้ผ้าฝ้ายในกัมพูชามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการขยายตัวของการส่งออกเครื่องนุ่งห่ม โดยมีปัจจัยสนับสนุนหลัก คือ

▶ เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าสำคัญมีแนวโน้มฟื้นตัว โดยเฉพาะสหรัฐฯ (ตลาดส่งออกเครื่องนุ่งห่มหลักของกัมพูชา มีสัดส่วนกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่มทั้งหมดของกัมพูชา) ส่งผลให้ชาวอเมริกันใช้จ่ายเพื่อซื้อเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2553 สหรัฐฯ นำเข้าเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 9 จากช่วงเดียวกันของปี 2552 โดยนำเข้าจากกัมพูชาเพิ่มขึ้นร้อยละ 10

▶ ต้นทุนค่าจ้างแรงงานต่ำ ในปี 2551 กัมพูชาเป็นประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานต่ำเป็นอันดับ 2 ในเอเชีย รองจากบังกลาเทศ ทั้งนี้ แม้ปัจจุบันแรงงานในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของกัมพูชาเริ่มมีการประท้วงเพื่อขอปรับขึ้นค่าจ้างแรงงานก็ตาม แต่คาดว่ากัมพูชาจะยังสามารถรักษาระดับความได้เปรียบด้านค่าจ้างแรงงานไว้ได้ เนื่องจากฐานการผลิตเครื่องนุ่งห่มสำคัญในเอเชีย อาทิ บังกลาเทศ เวียดนาม และจีน ต่างก็มีการประท้วงขอปรับขึ้นค่าจ้างแรงงานเช่นกัน

▶ รัฐบาลกัมพูชาให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มอย่างจริงจัง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้หลักให้กับประเทศ ทั้งนี้ ในปี 2552 โครงการลงทุนในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มได้รับการส่งเสริมการลงทุนมากเป็นอันดับ 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 23 โครงการ มูลค่าการลงทุนรวมราว 23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ค่าจ้างแรงงาน (รวมค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการ) เฉลี่ยต่อชั่วโมงของประเทศผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มสำคัญในเอเชีย ปี 2551

ประเทศ	ค่าจ้างแรงงาน (ดอลลาร์สหรัฐต่อชั่วโมง)
บังกลาเทศ	0.22
กัมพูชา	0.33
ปากีสถาน	0.37
เวียดนาม	0.38
ศรีลังกา	0.43
อินโดนีเซีย	0.44
อินเดีย	0.51
จีน	0.55-1.08
ฟิลิปปินส์	1.07
มาเลเซีย	1.18
ไทย	1.29-1.36

ที่มา: Jassin-O'Rourke Group, LLC

- ▶ สิทธิประโยชน์ทางภาษีจากประเทศผู้นำเข้าเครื่องนุ่งห่มรายสำคัญของโลก เช่น สหรัฐฯ และ EU เนื่องจากกัมพูชาจัดอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries: LDCs) ส่งผลให้การส่งออกเครื่องนุ่งห่มหลายรายการของกัมพูชาไปยังประเทศคู่ค้าเสียภาษีนำเข้าในอัตราต่ำกว่าประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ที่เป็นคู่แข่งในการส่งออกเครื่องนุ่งห่ม อาทิ จีน เวียดนาม และอินเดีย

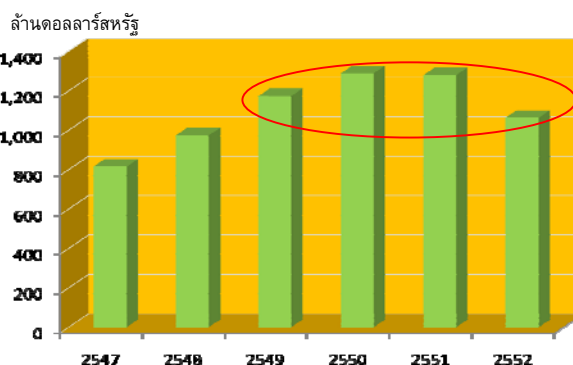
❖ กัมพูชาพึ่งพาการนำเข้าผ้าผืนจากต่างประเทศเป็นหลัก ด้วยมูลค่านำเข้าไม่ต่ำกว่า 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี ในช่วงปี 2549-2552 หรือราวร้อยละ 90 ของความต้องการใช้ผ้าผืนทั้งหมดของกัมพูชา เนื่องจากการตั้งโรงงานผลิตผ้าผืนใช้เงินลงทุนสูง ประกอบกับนักลงทุนต่างชาติเกือบทั้งหมดเน้นลงทุนตั้งโรงงานเครื่องนุ่งห่มเป็นหลัก ส่งผลให้ปริมาณการผลิตผ้าผืนในประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มที่ขยายตัวสูง

ตัวอย่างอัตราภาษีนำเข้าเสื้อยืดที่ทำจากฝ้าย (HS 610910) ของสหรัฐฯ และ EU ที่เรียกเก็บจากกัมพูชา จีน เวียดนาม และอินเดีย

ประเทศ	อัตราภาษีนำเข้า (ร้อยละ)	
	สหรัฐฯ	EU
กัมพูชา	0	0
จีน	16.5	12
เวียดนาม	16.5	9.6
อินเดีย	16.5	9.6

ที่มา : <http://exporthelp.europa.eu>

มูลค่านำเข้าผ้าผืนของกัมพูชาในช่วงปี 2547-2552

ที่มา: Global Trade Atlas

โครงสร้างตลาดผ้าผืนในกัมพูชา : ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าผ้าถัก (Knitted Fabric)

มูลค่านำเข้าผ้าผืนของกัมพูชาปี 2552

ประเภทผ้าผืน	มูลค่านำเข้าปี 2552 (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	สัดส่วนต่อมูลค่านำเข้าผ้าผืนทั้งหมด (ร้อยละ)
• ผ้าถัก	735.0	69.2
• ผ้าทอทำจากฝ้าย	203.1	19.1
• ผ้าทอทำจากใยสังเคราะห์	94.8	8.9
• อื่น ๆ	29.9	2.8
รวม	1,062.8	100.0

ที่มา: Global Trade Atlas

- ❖ ผ้าผืนที่กัมพูชานำเข้าเกือบทั้งหมดถูกใช้ในการผลิตเครื่องนุ่งห่มเพื่อส่งออก
- ❖ ผ้าผืนที่มีการนำเข้มามากที่สุด คือ ผ้าถัก เนื่องจากเครื่องนุ่งห่มส่วนใหญ่ที่กัมพูชาส่งออกเป็นเครื่องนุ่งห่มที่ใช้ผ้าถักเป็นวัตถุดิบ (มีสัดส่วนกว่าร้อยละ 70 ของมูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่มทั้งหมดของกัมพูชา) อาทิ เสื้อสเวตเตอร์ เสื้อโปโล เสื้อยืด และเสื้อกล้าม รองลงมา คือ ผ้าทอทำจากฝ้าย และผ้าทอทำจากใยสังเคราะห์

มูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่มของกัมพูชาปี 2552

ประเภทเครื่องนุ่งห่ม	มูลค่าส่งออกปี 2552 (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	สัดส่วนต่อมูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่มทั้งหมด (ร้อยละ)
• ผ้าถัก	2,280.6	73.1
• ผ้าทอทำจากฝ้าย	837.9	26.9
รวม	3,118.5	100.0

ที่มา: Global Trade Atlas

โอกาสของผ้าผืนไทยในกัมพูชา : จากความได้เปรียบด้านที่ตั้ง ศักยภาพของผู้ผลิต และอาณัติของ AFTA ในระยะต่อไป

- ❖ ไทยมีศักยภาพในการผลิตผ้าผืน เนื่องจากมีอุตสาหกรรมต้นน้ำที่เข้มแข็งทั้งอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมผลิตด้าย และเส้นใย อีกทั้งผ้าผืนของไทยมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในตลาดโลก และโดดเด่นเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียน ซึ่งรวมถึง อินโดนีเซียที่มีความพร้อมของอุตสาหกรรมต้นน้ำ นอกจากนี้ ผู้ผลิตไทยยังสามารถผลิตได้ทั้งผ้าถักและผ้าทอ สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้นำเข้าในกัมพูชา
- ❖ ท่าเรือที่ตั้งอยู่ใกล้กัมพูชา ส่งผลให้ไทยได้เปรียบประเทศผู้ส่งออกผ้าผืนรายอื่นด้านต้นทุนค่าขนส่ง และการส่งมอบสินค้าที่ รวดเร็ว ซึ่งจะช่วยให้การบริหารสต็อกวัตถุดิบของผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มในกัมพูชามีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ❖ ญี่ปุ่นสนับสนุนให้ไทยเป็นฐานผลิตผ้าผืนป้อนให้กับประเทศผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปอื่น นอกจากจีน โดยเฉพาะ เวียดนาม กัมพูชา สปป.ลาว และ พม่า ก่อนส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปญี่ปุ่นอีกต่อหนึ่ง เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพา การนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจากจีน อีกทั้งข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2552 ทำให้อัตราภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่มที่ญี่ปุ่นเรียกเก็บจากประเทศในอาเซียนลดลงเหลือร้อยละ 0 โดยมีเงื่อนไขการใช้สิทธิว่า ผู้ส่งออกต้องโชว์วัตถุดิบจากประเทศในอาเซียนหรือญี่ปุ่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ตามกฎแหล่งกำเนิดสินค้า สถานการณ์ดังกล่าว คาดว่าจะส่งผลให้ประเทศในอาเซียน รวมถึงกัมพูชา นำเข้าผ้าผืนจากไทยเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ในปี 2552 ญี่ปุ่นนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจาก กัมพูชาเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 139 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 118 ในช่วงครึ่งแรกของปี 2553
- ❖ โครงการ SAFSA (Source ASEAN Full Service Alliance) ซึ่งเป็นการนำผู้ผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอ (เส้นใย ด้าย ผ้าผืน และเครื่องนุ่งห่ม) ของประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศมาทำสัญญากับผู้ซื้อในต่างประเทศ อาทิ สหรัฐฯ และ EU เพื่อ พัฒนาและผลิตสิ่งทอตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อที่ต้องการซื้อขายแบบ “One-Stop Service” คือ สินค้ามีคุณภาพ ส่งมอบรวดเร็ว และราคาแข่งขันได้ โดยโครงการดังกล่าวจะนำผู้ผลิตในอาเซียนที่ได้เปรียบด้านการผลิตและส่งออก เครื่องนุ่งห่ม เช่น เวียดนาม กัมพูชา สปป.ลาว และพม่า จับคู่ธุรกิจกับผู้ผลิตในอาเซียนที่มีความพร้อมในการผลิตวัตถุดิบด้ายและ ผ้าผืน เช่น ไทยและอินโดนีเซีย รวมทั้งผู้ซื้อ ทั้งนี้ คาดว่าจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอของ ประเทศในอาเซียนท่ามกลางการแข่งขันในตลาดโลกที่ค่อนข้างรุนแรง รวมทั้งส่งผลต่อเนื่องให้การส่งออกผ้าผืนของไทยไป ประเทศในอาเซียน รวมถึงกัมพูชา ขยายตัวตามไปด้วย
- ❖ ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ส่งผลให้อัตราภาษี นำเข้าที่กัมพูชาเรียกเก็บจากผ้าผืนไทยลดลงเหลือ ร้อยละ 5-20 ในปัจจุบัน ขณะที่การนำเข้าผ้าผืนจาก ประเทศอื่นต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 7-35 อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันอัตราการใช้สิทธิของผู้ส่งออกผ้าผืนไทยไปกัมพูชายัง อยู่ในระดับต่ำมากไม่ถึงร้อยละ 1 ของมูลค่าส่งออกรวมในหมวด ผ้าผืน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากกัมพูชาเรียกเก็บภาษีนำเข้าผ้าถัก (สินค้าที่ไทยส่งออกไปกัมพูชามากที่สุดในหมวดผ้าผืน) จาก ทุกประเทศเพียงร้อยละ 7 ขณะที่อัตราภาษีนำเข้าตาม ข้อตกลง AFTA อยู่ที่ร้อยละ 5 ทำให้มีส่วนต่างจากการใช้สิทธิ เพียงร้อยละ 2 ทั้งนี้ คาดว่าอัตราการใช้สิทธิจะสูงขึ้นหลัง กัมพูชาปรับลดอัตราภาษีนำเข้าผ้าผืนตามข้อตกลง AFTA ลงเหลือ ร้อยละ 0 ในปี 2558

อัตราภาษีนำเข้าผ้าผืนของกัมพูชามาได้ข้อตกลง AFTA ปี 2553

หน่วย : %

ประเภทผ้าผืน	ประเทศสมาชิก อาเซียน	ประเทศที่มิใช่ สมาชิกอาเซียน
• ผ้าถัก	5	7
• ผ้าทอทำจากฝ้าย	5	7
• ผ้าทอทำจากใยสังเคราะห์	5	7
• อื่น ๆ	5-20	7-35

ที่มา: www.aseansec.org

มูลค่าส่งออกผ้าผืนของไทยไปกัมพูชา

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเภทผ้าผืน	2551	2552	2553 (ม.ค.-ก.ค.)	สัดส่วน ปี 2553 (ร้อยละ)
• ผ้าถัก	23.7	32.1	26.5	69.4
• ผ้าทอทำจากฝ้าย	14.8	14.0	8.7	22.8
• ผ้าทอทำจากใยสังเคราะห์	8.5	5.2	2.9	7.5
• อื่น ๆ	0.1	0.1	0.1	0.3
รวม	47.1	51.4	38.2	100.0

ที่มา: Global Trade Atlas

การแข่งขันของตลาดผ้าฝ้ายในกัมพูชา : แต้มต่อทางภาษีระหว่างผ้าฝ้ายไทยและจีนยังคงเสมอกัน

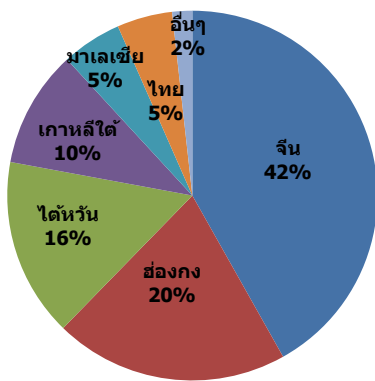
กัมพูชาเรียกเก็บภาษีนำเข้าผ้าฝ้าย โดยเฉพาะผ้าฝ้ายจากจีนที่ร้อยละ 5 ภายใต้ข้อตกลงอาเซียน-จีน (ACFTA) ซึ่งเท่ากับอัตราที่เรียกเก็บจากไทย และประเทศอื่น ๆ ในอาเซียนภายใต้ข้อตกลง AFTA ดังนั้นแต้มต่อทางภาษีระหว่างผ้าฝ้ายไทยกับผ้าฝ้ายจีนจึงเสมอกัน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงส่วนแบ่งตลาด พบว่าจีนเป็นแหล่งที่กัมพูชานำเข้าผ้าฝ้ายที่สำคัญเกือบทุกประเภท ครองส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 42 ของมูลค่านำเข้าผ้าฝ้ายทั้งหมดของกัมพูชาในปี 2552 เนื่องจากมีความได้เปรียบด้านราคา แต่ผ้าฝ้ายของจีนยังคงมีจุดด้อยด้านคุณภาพ อีกทั้งการผลิตและการส่งมอบสินค้าของจีนค่อนข้างล่าช้า สำหรับแหล่งนำเข้าผ้าฝ้ายสำคัญอื่นๆ คือ ฮองกง (ร้อยละ 20) ไต้หวัน (ร้อยละ 16) เกาหลีใต้ (ร้อยละ 10) มาเลเซีย (ร้อยละ 5) ไทย (ร้อยละ 5) และอื่นๆ (ร้อยละ 2)

อัตรากำหนดนำเข้าผ้าฝ้ายของกัมพูชา
ภายใต้ข้อตกลง AFTA และ ACFTA ปี 2553

ประเภทผ้าฝ้าย	AFTA	ACFTA	MFN
• ผ้าฝ้าย	5%	5%	7%
• ผ้าทอทำจากฝ้าย	5%	5%	7%
• ผ้าทอทำจากใยสังเคราะห์	5%	5%	7%
• อื่น ๆ	5-20%	5-35%	7-35%

ที่มา: www.aseansec.org

แหล่งนำเข้าผ้าฝ้ายของกัมพูชาปี 2552

ที่มา: Global Trade Atlas

สำหรับตลาดผ้าฝ้ายระดับกลางถึงสูง ไต้หวันและเกาหลีใต้เป็นผู้เล่นหลักในตลาดกัมพูชา เนื่องจากมีอุตสาหกรรมต้นน้ำที่เข้มแข็ง อีกทั้งมีเทคโนโลยีเป็นของตนเอง ทำให้ผ้าฝ้ายของทั้งสองประเทศมีคุณภาพสูงและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เกาหลีใต้จะมีแต้มต่อที่ดีกว่าไต้หวันหลังการใช้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลีใต้ (AKFTA) เนื่องจากอัตรากำหนดนำเข้าที่กัมพูชาเรียกเก็บจากผ้าฝ้ายของเกาหลีใต้จะลดลงเหลือร้อยละ 5-15 ในปี 2555 ก่อนจะลดลงเหลือร้อยละ 0-5 ในปี 2558 ส่งผลให้ผู้นำเข้ากัมพูชาอาจหันไปนำเข้าผ้าฝ้ายจากเกาหลีใต้แทนไต้หวัน

มูลค่านำเข้าผ้าฝ้ายของกัมพูชาปี 2550-2553

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	มูลค่านำเข้า				อัตรายายตัว (ร้อยละ)	
	2550	2551	2552	2553 (ม.ค.-มี.ค.)	2552	2553 (ม.ค.-มี.ค.)
จีน	4,545.9	4,975.0	4,446.9	125.6	-10.6	47.8
ฮองกง	3,292.0	3,182.6	2,175.5	57.7	-31.6	27.2
ไต้หวัน	2,432.5	2,171.2	1,657.9	41.8	-23.6	6.6
เกาหลีใต้	1,121.8	988.3	1,089.1	30.2	10.2	32.6
ไทย	398.2	471.0	514.3	15.9	9.2	64.2
มาเลเซีย	633.1	684.8	557.8	14.3	-18.5	28.0
อื่นๆ	456.4	315.4	186.9	6.5	-40.7	18.7
รวม	12,879.9	12,788.3	10,628.4	292.0	-16.9	33.6

ที่มา: Global Trade Atlas

Disclaimer: ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และกระผมเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทาง